УДК 681.121:621.643.8 Й.Й.Білинський, д.т.н., проф.; М.В.Гладишевський, здобувач, Метрологічний центр НАК «Нафтогаз України»

МОДЕЛЮВАННЯ РОБОТИ ПІДСИЛЮВАЧА ДЛЯ УЛЬТРАЗВУКОВОГО ВИТРАТОМІРА

Проведено моделювання підсилення та фільтрації сигналу ультразвукового перетворювача на основі фільтра Баттерворта в середовищі ISIS Proteus 7.7.

В роботах [1] було запропоновано новий амплітудно-частотний ультразвуковий метод вимірювання витрат плинних середовищ, а також структурна схема засобу, що реалізує даний метод[2].Слабим місцем такого засобу є підсилення та фільтрація ультразвукового сигналу.

В роботі запропонована апаратна реалізація блока підсилення, який реалізованийна операційному підсилювачі AD8056AR [3], який достатньопростий у використанні і доступний за низькою ціною. Незважаючи на низьку вартість, підсилювач забезпечуює високу продуктивність.

Для фільтрації сигналу використаний фільтр Баттерворта [4] шостого порядку з частотою зрізу 300 кГц. Для попередньої перевірки дієздатності схеми використане середовище ISIS Proteus 7.7 (рис. 1).

Рисунок 1 – Схема моделювання роботи фільтра Баттерворта шостого порядку на операційному підсилювачі AD8056AR

Для формування шуму, який має місце на виході з перетворювача застосовано два генератори: перший із частотою 200 кГц і амплітудою 18 мВ, другий – із шумовою частотою в діапазоні від 1,2МГц до 3 МГц. Для суміщення сигналів різних частот використано віртуальний змішувач S1.

Моделювання проведилось для несучого сигналу з частотою 200 кГц та амплітудою 18 мВ, при шумові з частотою 1,2 МГц та амплітудою 10 мВ (Рис.2).Вхідний (зашумлений) сигнал відображено в масштабі 10 мВ на поділку. Вихідний –у масштабі 1 В на поділку.

Як видно з рисунка результат моделювання є позитивним. Фільтр працює якісно зрізаючи високочастотний сигнал, який має амплітуду близьку за значенням до амплітуди несучого сигналу. Це є вагомим результатом при роботі зі слабкими сигналами.

Рисунок 2–Результат моделювання у середовищі ISIS Proteus 7.7 для несучого сигналу з частотою 200 кГц та амплітудою 18 мВ, при шумові з частотою 1,2 МГц та амплітудою 10 мВ

Для підтвердження отриманих результатів, проведено повторне дослідження роботи фільтра на підсилювачі AD8056AR, але з частотою шуму 3 МГц і амплітудою 5 мВ. Значення параметрів несучого сигналу залишено незмінними.

Рисунок 3 – Результат моделювання у середовищі ISIS Proteus 7.7 для несучого сигналу з частотою 200 кГц та амплітудою 18 мВ, при шумові з частотою 3МГц та амплітудою 5 мВ

Як видно з рисунка 3 результат моделювання є позитивним. Фільтр чудово зрізає високочастотний сигнал, який має амплітуду значенням 5 мВ.

Для підтвердження отриманих результатів на практиці, буде проведене експериментальне дослідження з використанням двох генераторів та змішувача, результати якого будуть представлені в наступній роботі.

Література

- 1. Білинський Й. Й. Новий ультразвуковий метод вимірювання витрат плинних середовищ / Й. Й. Білинський, М. В. Гладишевський // Нафтогазова галузь України. 2016. №2.
- 2. Білинський Й. Й. Розробка ультразвукового методу вимірювання швидкості плинних середовищ / Й. Й. Білинський, М. В. Гладишевський // Технологічний аудит та резерви виробництва. 2015. №4/1(24).
- 3. Analog devices. AD8055/AD8056 Datasheet [Electronic resource]. Available at: \www/URL: <u>http://www.darasheetcatalog.com</u>
- 4. Расчет аналогового нормированного фильтра нижних частот Баттерворта[Электронный доступ]. Доступен: \www/URL: <u>http://dsplib.ru/content/filters/butterex/butterex.html</u>